

KLAR MED BOK: Frode Bygndes har skrevet en 400 siders bok om motstandskampen familien hans drev i Bergen. FOTO: FRANK R. ROKSDY

● Frode Bygndes med bokverk om motstandskampen:

- Har jobbet i ti år med boken

Boka på 400 sider dreier seg for det meste om motstandsbevegelsen hans egen familie var en del av.

I forordet skriver Bygndes:

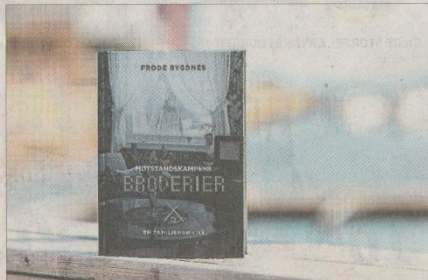
– Den er en beretning om den folkelige motstanden og motstandsviljen som altfor fort kom i skyggen av generalene. Denne familiekroniken forteller om en innsats nedenfra som tar mange ulike veier.

Bygndes ble født i Bergen i 1952, men flyttet nordover til Vesterålen som femåring sammen med moren Connie og storesøster Norma.

Bestemor i motstandskampen
I boka tar han utgangspunkt i sine to bestemorer Lilly T. Johnsen og Alida T. Gullaksen, som begge var aktive i motstandskampen.

– De to var mødre for til sammen 14 barn. Med å ta utgangspunkt i mine bestemorer og deres barn dekker denne motstandskampen et vidt spekter både i aktivitet og geografi, sier Bygndes.

- Tilfeldigvis i slektingers fotspor
Han har selv i løpet av årene

MOTSTANDSKAMP: Bygndes bestemorer Lilly T. Johnsen og Alida T. Gullaksen var aktive i motstandskampen i Bergen.

han har jobbet med boka oppsøkt mange av stedene han omtaler i boka, gått på stier og i fjell og snakket med utallige mennesker for å samle opplysninger som dokumentasjon på historiene som omtales i boka.

– Underveis i arbeidet ble jeg overrasket over hvor mange i slekta som var, og begynte som verkstedarbeidere, og at jeg i mine år til sjøs i ung alder selte i de samme havnene som min farfar.

Jeg fulgte tilfeldigvis i mine slektingers fotspor uten å vite det, sier han.

- Moraliserende og beskyldende
Det var i sin 60-årsdag for ti år siden Bygndes bestemte seg for å fortelle historien om sine bestemorer. Da vokste en tanke hos han at det var viktig å få fortalt hele historien om motstandsarbeidet slekta var involvert i.

●● Jeg fulgte tilfeldigvis i mine slektingers fotspor

Frode Bygndes

OVERRASKET: Da Frode Bygndes reiste til sjøs ble han overrasket over at han fulgte i så mange av sine slektingers fotspor.

– Jo mer jeg oppdaget rundt slektas historie dess stoltere ble jeg. Det er også mye å lære av dem. Situasjonen de var i etter krigen, da den kalde krigen begynte, var svært lik situasjonen vi opplever nå i debatten ikke minst rundt Ukraina, sier Bygndes og utdyper:

– Den var da, slik den er nå, moraliserende, et ensidig fiendebilde og med sterke beskyldninger, noe blant andre jeg selv opplever gjennom å bli beskyldt for å være Putin-tilhenger for å få meg til å holde kjøft. Dette var det min far, mine onkler og andre i slekta opplevde

under mccarthyismen, samtidig som de ble testa på sjofle måter av Jens Christian Hauge med flere. Dette skriver jeg også noe om i boka, sier han.

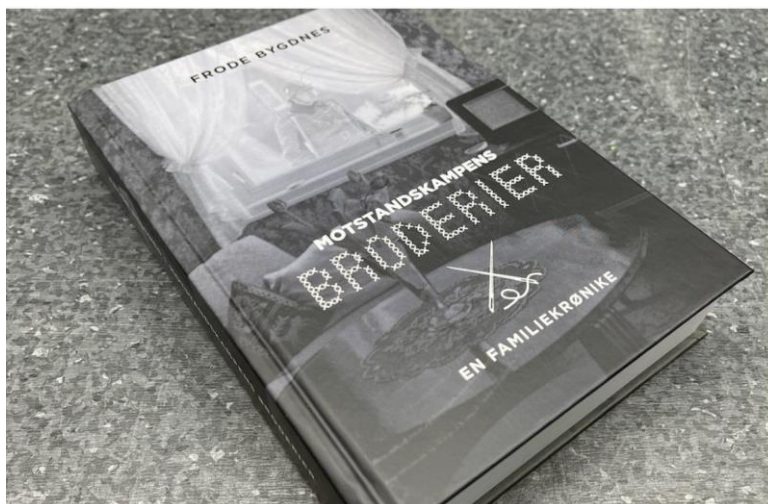
- Ikke en privat sak

Ifølge Bygndes var intensjonen i begynnelsen at han kun skulle samle historiene på papir til sine etterkommere.

– Men min families motstand mot nazistene er ikke en privat-sak. Den står som et symbol på den folkelige motstandskampen under krigen, sier han.

ANDREAS ISACHSEN
97578300 ais@ht.no

Borge anmelder Bygdnes' nye bok: – Velskrevet, kan trygt anbefales

Professor Baard Herman Borge (til høyre) skriver om Frode Bygdnes' nye bok: – Uansett hva en måtte mene om NKP er det et faktum at partiets medlemmer og sympatisører bidro mer til den aktive motstanden enn noen annen gruppe i det norske samfunnet. Foto: Chili/Marte Fredly Steen/privat.

02.06.22 12:15

Forfatteren (f. 1952) ble født mellom de syv fjell, men har bodd nordpå det meste av livet. «Motstandskampens broderier» handler om okkupasjonsårene 1940-1945 i Bergen, nærmere bestemt om Frode Bygdnes sine to bestemødre og deres barn, altså hans tanter og onkler.

Boktittelen henspiller på bestemødrene, Lilly T. Johnsen og Alida Gullaksen, som begge brodererte. Begge sympatiserte også livet ut med Norges Kommunistiske Parti (NKP), som lenge sto sterkt i Bergen. De to kvinnene, som begge var enker da krigen kom, var limet i hver sin familie, og inspirerte sine barn til å gjøre motstand mot tyskerne og NS. Boken tar for seg familiemedlemmene etter tur, med vekt på den enkeltes motstandsarbeid, men gir også mange fine glimt av hverdagslivet i Bergen, og på Laksevåg – der jeg selv senere vokste opp i nærheten av familien Johnsen.

Det er slående hvor involvert de to familiene, Johnsen og Gullaksen, var i nær sagt alle former for aktiv motstand, fra illegale aviser, kurérvirksomhet og

sabotasje i Bergen til militær innsats i utlandet. Boken skildrer en lang rekke dramatiske hendelser, ikke få av forfatterens onkler og tanter var for eksempel inne til brutale forhør hos Gestapo i Veiten.

I et samfunn der de fleste tross alt tilpasset seg situasjonen som okkupert og hadde nok med dagliglivets utfordringer skiller Bygdnes sine slektninger seg klart ut. En forklaring er at de, i likhet med folk flest, fulgte holdningen som dominerte i egen familie. Forfatteren har med denne boken villet reise en bauta over alle nordmenn som gjorde motstand, men særlig de som tilhørte den radikale venstresiden. Uansett hva en måtte mene om NKP er det et faktum at partiets medlemmer og sympatisører bidro mer til den aktive motstanden enn noen annen gruppe i det norske samfunnet.

Boken er velskrevet og kan trygt anbefales både som lokal- og krigshistorie.

Baard Herman Borge (f. 1963) er professor i statsvitenskap ved UiT

[Kultur, Politikk | Borge anmelder Bygdnes' nye bok: – Velskrevet, kan trygt anbefales \(iharstad.no\)](#)